

re.
in-
ar-
is-
n-
ch
jo
en
en
tt
-
-
h
th
ta
n
h

Han heter Vollmar Jonasson och bor i ett rött litet hus i byn Sappetsele. Det är hans barndomshem och det ligger otroligt vackert vid Vindelälvens strand.

Men det var inte för utsiktens skull som Vollmar flyttade hit från Lycksele för fem år sedan. Det var för att sänka sina boendekostnader. Vollmar försöker leva på sin pension, vilket inte är lätt när man har en skuld på över en miljon kronor.

– Visst är jag glad över huset, säger Vollmar. Men tanken på att jag kunde ha varit miljonär vid det här laget är svår att släppa. Det är hemskt att bli lurad. Man blir bitter.

Vollmar Jonassons historia såg länge ut som en uppfinnarnas askungesaga. Grabben från Sappetsele, han som knappt hade folkskoleutbildning, fick en idé som slog världen med häpnad.

Idén var ett nytt system för att laga trasiga avlopps- och vattenledningsrör. Vollmar kom på att man i stället för att gräva upp gator och torg för att komma åt de trasiga rören – något som årligen kostar Europas många kommuner miljardtals kronor – helt enkelt skulle kunna laga dem inifrån genom att föra in en glasfiberarmerad strumpa.

– Jag vidareutvecklade idén under flera års tid. Snart väcktes också myndigheternas intresse, berättar Vollmar.

Totalt lå han ner närmare 15 års träget arbete på att utveckla uppfinningen till en fungerande produkt. Vollmar reste också runt för att presentera sin "strumpa". Han anlätade sakkunniga och experter, konsulterade jurister och skakade hand med allsköns leende chefer inom näringslivet.

Givetvis kostade allt detta pengar, men med sin lovande idé hade Vollmar inga problem att få lån från banken. Med tiden uppgick lånet till över en miljon kronor.

– Då hade jag också tillförsäkrat mig patent i 23 länder för min idé. Det var nödvändigt eftersom så många företag redan köade för att teckna avtal med mig.

Lättnadens suck

Det var inte bara namnkunniga internationella företag som fikade efter ett avtal med Vollmar Jonasson. Flera kommuner i Västerbottens inland gnuggade händerna av förtjusning inför det faktum att den revolutionerande rörstrumpan beräknades sysselsätta 50–60 personer.

Att tillverkningen skulle stanna i hembygden var också Vollmars önskan. Därför slog han till när ett av de intresserade företagen var villigt att etablera en fabrik i Vilhelmina.

Jag blev blåst på min uppfinning – bara kraven från banken finns kvar...

– När avtalet var tecknat drog jag en lättnadens suck. Avtalet innebar också att jag blev delägare och skulle få 25 procent av licensintäkterna och tre procent av den fakturerade produktionen. Min framtid var tryggad, trodde jag.

Vollmar fick aldrig se sina händers verk utnyttas i produktion, arbetstillfällen och bygdeutveckling som han hoppats. Inte då. Kort efter att han under pompa och ståt korats till årets företagare började problemen på fabriken välla över honom. Hans försök att reda upp situationen hjälpte inte. Efter ett par års drift, begärde sig fabriksledningen i konkurs.

– Jag behöver väl inte förklara vilken besvikelse, sorg och ilska jag kände, säger Vollmar bister.

– Hur kunde det gå så käpprätt åt skogen?

Han har sina teorier om vad som låg bakom, men det räcker med att säga att Vollmar Jonasson förlorade tron på de människor han bara något år tidigare med glädje anförtrott sitt livsverk.

– Kort efter konkursen ombildades företaget, som då gjort sig av med alla sina skulder. Tillverkningen togs upp igen och det gick plötsligt mycket bra. Min rörstrumpa såljs i dag över stora delar av världen, konstaterar han.

– Själv förlorade jag allt. Både de förväntade framtida inkomsterna och mitt värdefulla patent.

Vad Vollmar Jonasson har kvar är skulden på drygt en miljon kronor.

– Jag kan bara konstatera att jag blev blåst.

Uppfinnarverkstad

I flera år kämpade han för att återfå sitt patent. Men för några år sedan bestämde han sig för att det fick vara slut med grämelsen.

– Jag startade EU-projektet Uppfinnarverkstaden, en verksamhet som ska hjälpa andra uppfinnare att inte falla i samma gropar som jag själv, berättar han.

– Det behövdes, skulle det visa sig. Inom några år hade jag kontakt med 140 uppfinnare runt om i landet.

Vollmar ägnar nu sin kraft åt att hjälpa andra uppfinnare, och han varnar dem för att ha för bråttom: – Man får bara kliva ett litet steg i taget och inte plöja ner alla sina tillgångar i uppfinningen.

Egentligen är projekt Uppfinnarverkstaden avslutat nu, men Vollmar fortsätter i egen regi – ideellt. Hans lilla stuga i Sappetsele har förvandlats till kontor, där telefonen och faxen ring-er sig varma.

– Sverige behöver uppfinnare! Utan nya uppfinningar skulle ju samhällsutvecklingen stå stilla. ■

Text: CHARLOTTE LÖTHBERG
Bild: TORSTEN BERGLUND